

NASM, wasmeubel, ss Rotterdam II, ca 1878, waskom P. Regout (?)

NASM, oudste logo, wasmeubel

MOSA, Langelijs-theepot voor NASM met pseudo Chinees merk

MOSA, Langelijs-theepot voor NASM met pseudo Chinees merk

Holland-Utrecht, reiziger cadeaus voor 1906

PZH, Gouda, reiziger cadeaus, 1906-1910

Potterij Rembrandt, Nijmegen, reiziger cadeaus, 1911-1915

Keramisch Museum Goedewaagen

Cruiseschepen in klei bediend

Nederlandse keramiek voor de NASM/HAL, uit de collectie van Clive Hellinga

6 januari tot 10 september 2018

1^e vooraankondiging.

Insiders weten het: Schiermonnikoog herbergt een uniek maritiem museum. De kolossale collectie, opgebouwd tijdens een leven lang verzamelen door oud-machinist, maar ook schatduiker en rederijker per excellence Clive Hellinga, is helaas nog niet publiek toegankelijk.

Het Keramisch Museum Goedewaagen kan voor haar tweede expositie over de Holland America Line met honderden bruiklenen putten uit die maritieme schat. Een fractie maar van wat Clive Hellinga ook van andere rederijen verzamelde. De NASM-HAL was en is sinds haar stichting in 1873 één van Nederlands belangrijkste opdrachtgevers voor keramiek. Of dat nu loyalty-geschenken, serviesgoed of toilet gebruiksgoed betreft. Aan de hand van de vrijwel complete collectie tegelkunst voor de HAL van Ton Rijppaert maakte het museum vorig jaar al aanschouwelijk hoeveel edities voor de rederij vooral door Nederlandse fabrieken gemaakt werden. De laatste decennia is Royal Goedewaagen de hoofdtoeleverancier, maar eenkennig was de NASM-HAL bepaald niet. Vrijwel alle fabrieken verkochten edities aan de maatschappij.

Per schip liet de NASM-HAL kolossale hoeveelheden met haar logo gedecoreerd serviesgoed in porselein bij

MOSA en Petrus Regout-Sphinx in Maastricht vervaardigen. Dezelfde ontwerpen werden nadien ook bij Hut-schenreuther in het Beierse Selb uitgevoerd in opdracht van een Rotterdamse scheepsbevrachter. Tot ver na de Tweede Wereldoorlog werd dit porselein afgemerkt met de rederijnaam NASM.

Tot 1906 werden door de NASM bij de Faïencefabriek Holland-Utrecht cadeaus als vaasjes, schaaltes, inktpotten en pennenbakjes gekocht. Na het faillissement van de fabriek van J. W. Mijnlieff ging de order over naar de Plateelbakkerij Zuid-Holland in Gouda, die aan het geschenke-areal onder meer asbakken en bekers toevoegde.

De PZH werd tussen 1910 en 1915 op haar beurt weer verdrongen door Nijmeegse Potterij Rembrandt die op de Wereldtentoonstelling van Brussel in 1910 en die van Gent in 1913 met haar Delfts Blauw, Delfts Bont én plateel onderscheiden werd. De Rembrandt werd in 1916 geliquideerd. In de jaren twintig, tijdens het herstel van de Trans-Atlantische scheepvaart werden weer bij de PZH in Gouda Delfts Blauwe wandborden betrokken. De HAL bestelde bij Goudse pijpenfabrikanten keramische pijpen met scheepsportretten.

Na de oorlog zette de HAL bij diverse keramiekfabrieken haar orders voor aardewerk uit. Vaak waren dat asbakken. In de jaren vijftig en zestig werden bestellingen in Delfts Blauw geplaatst bij de Plateelbakkerij Schoonhoven en de Goudse Zenith-fabriek. Die laatste fabriek produceerde ook een aansprekende, polychrome asbak met het markante HAL-logo waarop de Halve Maen uit 1609 te zien is voor de boeg van de Nieuw Amsterdam van 1938.

Onbekend (Duits fabricaat), pijp met transferdecor, jaren 20

SPM-Walküre, porseleinen set in opdracht van Zwanenburg

SPM-Walküre, porseleinen set in opdracht van Zwanenburg, voor 1940

MOSA, Sphinx en Hutschenreuther, porseleinen serviesgoed tot in jaren 50, afgemerkt NASM

Crabeth, Gouda, asbak, Westerdam, jaren 50

PZH, doosje en asbak in vorm scheepspijpen, na 1957

Porceleyne Fles, niet uitgebracht cadeau, Rotterdam V, 1959

Zenith, asbak met HAL-logo, eind jaren 50

Met paperback catalogus van uitgeverij Guns at Home